

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 22 augustus 2013

MEDITATIE

Aan de beek Krith

Gods wegen zijn hoger dan onze wegen. Hoe weinig begrijpen wij van de wonderlijke weg die de Heere wil gaan met de mens, in het bijzonder met Zijn kinderen. Dat geldt ook in het bijzonder hen, die lopen met de vraag of en hoe de Heere hen roept tot de dienst in Zijn Koninkrijk.

De Heere hoort de zucht wel, in uw hart: "Heere, hoe zullen wij de weg weten? Wijst U ons de weg!" Moge de Heere u de weg wijzen, zoals Hij die destijds ook wees aan de profeet Elia. Hoe moedig had hij geprofeteerd voor de goddeloze koning Achab: "Zo waarachtig als de HEERE, de God Israëls leeft, voor Wiens aangezicht ik sta..." Maar wat loopt het daarna anders. Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot hem: "Ga weg van hier, en wend u naar het oosten, en verberg u aan de beek Krith." Ik zal voor u zorgen. En... hij ging heen.

De man die zo graag de Heere dient, die zo graag hard voor de Heere wil

Verberg u aan de beek Krith... en ga heen naar Zarfath dat bij Sidon is.

1 Koningen 17 : 3, 8 en 9

werken, die zo moedig en graag alle gevaar trotseert, die zo ijvert voor de Heere en Zijn dienst, wordt -zo lijkt het- opzij gezet. Naar de eenzaamheid. Zo kan het nog gaan. We kunnen of konden wel zingen: "Mijn hart, o Hemelmajesteit, is tot Uw dienst en lof bereid." En de Heere zegt: "Verberg u aan de beek Krith."

Mozes, een man vol vuur en ijver, mag in de woestijn schapen hoeden. En wat denkt u van David? En van Paulus? Hoe graag was hij direct op zendingreis gegaan, maar hij moet eerst drie jaar naar Arabië. Waarom toch, zult u vragen, gaat de Heere soms zulke andere wegen?

Wat handelt de Heere wijs, als Hij ons laat wachten, ons (voor ons gevoel)

soms lange tijd werkeloos laat. Wat was Elia misschien trots geworden op zijn ijver voor de Heere? Trots dat zijn woord waar geworden was, in plaats van Gods Woord? En, wat had Elia al niet gemist, als hij door mocht gaan met profeteren, preken? Wat? De les van de diepte. De les van vernedering. Dat wij niet nodig zijn. Dat de Heere ons niet nodig heeft. De les van onderworpenheid. Maar ook de les van Gods zorg in moeilijke tijden. Geen breed stromende rivier, maar een beekje. Geen mensen die eten komen brengen, maar hongerige raven. En toch, de Heere zorgt, iedere dag. Wat had Elia al niet gemist als hij direct weer een volgende opdracht had gehad, zonder deze tijd van wachten? De les van zwijgen. De les van bet inleveren van eigen wil en eigen plannen. De les van het geloof, dat zich vastgrijpt aan het Woord van Gods belofte. De les van zelfverloochening. Mijn hart, o Hemelmajesteit. Ja, mijn kind, nu eerst maar naar de Krith. De les van ootmoed en gehoorzaamheid. Elia gaat. Gehoorzaam. Hij onderwerpt zich als een klein mensje, aan de soevereine wil van de Heere.

Maar, daar aan de Krith, is het zo goed toeven. Want de Heere is er. Hij zorgt. En Elia draagt iedere dag de wonderlijke belofte van die zorg. Totdat... Totdat de beek Krith opdroogt, en Elia na zo lange tijd in de eenzaamheid, ineens temeer gedrongen wordt om omhoog te zien. Dat is wat deze geschiedenis ons ook leert, in het bijzonder u, die worstelt met uw roeping tot de dienst van de Heere, in Nederland of op het zendingsveld. Misschien heeft de Heere u na een eerdere afwijzing apart gezet. Ga maar naar de Krith. Daar krijg je, hoe dan ook geen spijt van. Maar de Heere gaat verder. Hij leert ons, in de diepte, Hij leidt onze weg. Ineens is het water op. Wat rest? Omhoog zien! Naar boven kijken, en het van de HEERE verwachten. Dat heeft Elia ongetwijfeld gedaan, in kinderlijk, klein en afhankelijk geloof vertrouwend omhoog gezien.

Toen. Toen, na die lange tijd in de eenzaamheid. Toen. Toen het water in

Inhoud

91e jaargang

Nr. 46

- 1 Aan de beek Krith
- 2 De brede en de smalle weg (5)
- 3 De Heilige Geest: De Geest van Christus (17)
- 4 De vervolgte kerk (3)
Gebed, woorden en daden voor verdrukte christenen
- 5 In goede orde: De Generale Synode (1)
- 6 Alternatieve geneeswijzen (7)
- 7 Bij het overlijden van Prins Friso
- 7 Even maar...
- 8 Vereniging voor mensen met langdurige zorgvraag
- 9 Verhalen van vroeger:
Vervuld met de Geest der wijsheid in aller handwerk
- 9 Een stem uit het verleden
- 10 Boekennieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

de beek opdroogde. “Toen geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende: Maak u op, ga heen naar Zarfath, dat bij Sidon is.” De Heere sloot de deur, de Heere opent de deur. De Heere roept hem opnieuw tot Zijn dienst. De moedige man, vol vuur, vol ijver, die klein, afhankelijk, volgzaam en gewillig gemaakt is. De eenzaamheid was een weg van voorbereiding, van toerusting tot zijn taak die nu wacht.

Wij zien op de Heere, terwijl wij in stilte en biddend wachten op mannen die vanuit de eenzaamheid, voorbereid en toegerust, opnieuw geroepen

worden om te gaan. En Gode zij dank, na de Krith is er nog wel eens Krith of een andere woeste plaats, waar wij het niet meer weten. Want dat blijven we zo nodig hebben. Als u zo'n man bent, klein, gehoorzaam, volgzaam gemaakt, vergeet u dan trouwens niet dat Elia naar Zarfath moest? Niet naar Jeruzalem, maar naar Sidon? Een heidens land. Zoals er nog zoveel zijn, waar de stem des Heeren nimmer tevoren geklonken heeft. Kom over naar Sidon, en volg Hem!

Kampen,

ds. J. IJsselstein

We leven in de zonde in óns levens-element, zoals een vis in het water. De smalle weg is ons te eng.

De smalle weg is de weg van de ware zelfvernederen en zelfverloochening. Dat is geen vrucht van onze akker, maar vrucht van Hem, Die Zichzelf vrijwillig vernederd en verloochend heeft, om door Zijn arbeid zondaren over te zetten uit de staat des doods (de brede weg) tot de staat des levens (de smalle weg).

De toegangspoort is eng. Daar kan niets van de mens door. Daar kan alleen een arme, begenadigde zondaar door. Wie door de enge poort van de wedergeboorte op de smalle weg komt, die vindt als een hongerige en dorstige lafenis. Immers, zulke zielen zijn God kwijt door eigen schuld. Zij hongeren en dorsten naar de herstelling van de verbroken gemeenschap met God. Van dezulken zegt de Heere dat ze niet zullen beschaamd worden. De prediking van Hem, Die geen gedaante noch heerlijkheid had, dat zij Hem zouden begeerd hebben, is voor de verloren zondaar de Bron des Levens.

Achter de enge poort zien we een rots waaruit water stroomt. Vóór die rots zien we de dorstende zondaar. Boven op de rots de gekruisigde Zaligmaker, als symbool waarom die Bron des levens water voortbrengt. De eisende gerechtigheid Gods deed uit de steenrots Christus, gekloofd door Gods toorn, dat levende water voortkomen. We zien de volgende Schriftplaatsen die de dorstigen nodigen: ‘Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet’ (Openb. 22:17). Ook zien we de tekst waaraan deze afbeelding ontleend is: ‘En allen dezelfde geestelijken dronk gedronken hebben; want zij dronken uit de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus’ (1 Kor. 10:4). ‘Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt’ (1 Petr. 2:24). ‘De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem’ (Jes. 53:5).

Aan de rechterzijde van de smalle weg staat een kerk met een kerkklok en een uurwerk. De klok luidt en roept de levendgemaakte leden tot de gemeenschap van de vergadering van ware Christgelovigen, rondom het Woord van de Koning in gemeenschap aan de Koning, en door de Ko-

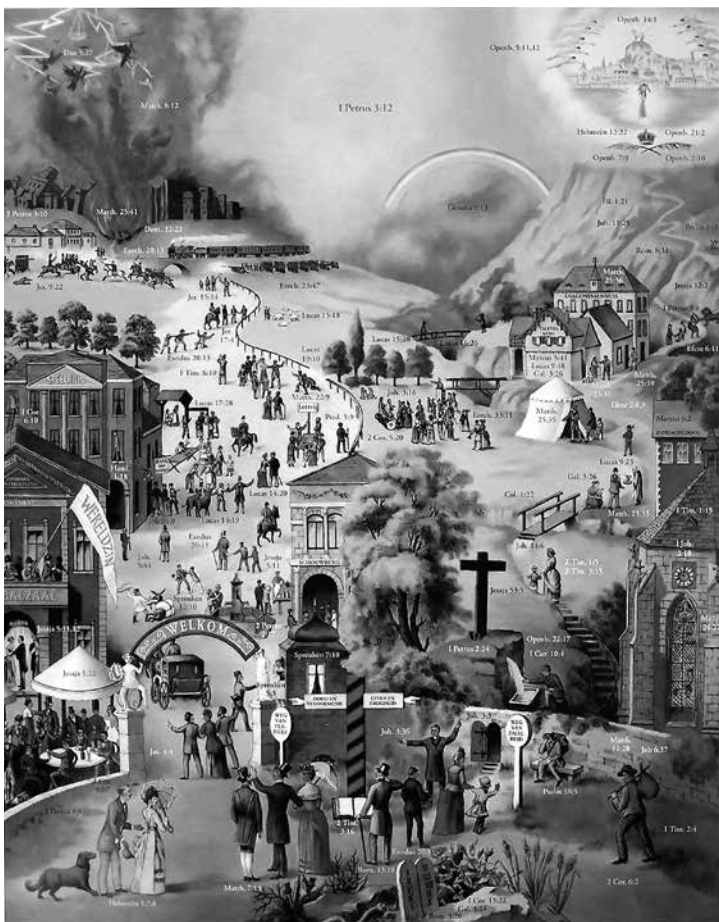
5

De brede en de smalle weg

Het kenmerkende onderscheid tussen de brede en de smalle weg is: De één is breed en wijd, de ander is nauw en eng. De brede weg wordt door velen bewandeld. Voor de smalle weg geldt: ‘Weinigen zijn er, die dezelve vinden.’

Dat we toch recht zouden verstaan door de ontdekkende bediening van de Geest der waarheid, op welke wij reizen. Hoeveel arbeid heeft de Heere al aan onze zielen ten koste gelegd om ons af te manen van de brede weg des verderfs?

Wie komen er nu op de smalle weg? En hoe komen zij daarop? Op die smalle weg komen allen, die van de Vader gekend zijn van eeuwigheid. Niemand minder dan de uitverkorenen Gods. En dan alleen door het wonder van de wedergeboorte. Ze komen allen op dezelfde wijze op deze weg, namelijk door de nieuwe geboorte uit God. Zij moeten dus op die weg gebracht worden. Niemand verlaat ooit van zichzelf de brede weg.

DE BREDE EN DE SMALLE WEG
March. 7 : 13, 14

De Geest van Christus

ning ook met elkaar. De wijzers van de klok staan op tien minuten vóór twaalf. Dus bijna twaalf uur! Hiermee is aangeduid: 'Kinderkens, het is de laatste ure' (1 Joh. 2:18). 'De komst van de Bruidegom genaakt!' Hier begint de smalle weg.

Er is een steil pad op de smalle weg. Daarop zien we een vrouw met een kind, waarbij als Schriftgedeelten zijn aangegeven 2 Tim 1:5 en 2 Tim. 3:15: 'Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs, en in uw moeder Eunice; en ik ben verzekerd, dat het ook in u woont'. 'En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is'. Op de smalle weg wandelen dus niet alleen volwassenen, maar door Gods genade ook kinderen.

Voor de brug, bij het water, waar het pad ophoudt, staat geschreven: 'Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader, dan door Mij' (Joh.14:6). Hoe wijst dit erop dat voor de reizigers op deze weg de weg ook wel eens ophoudt, zoals Israël dat eens stond voor de Rode Zee. Daar baande de Heere een pad, waar geen pad was. Zo wordt het voor iedere oprechte christen waar dat zalig worden onmogelijk wordt. In de weg van de ontdekking van de zonde en de schuld houdt de weg op. Dan is er geen weg en geen mogelijkheid tot zalig worden, maar dan ontsluit God de weg in die enige Weg.

Op de smalle weg komt de Heere de vermoeide en bedrukte reizigers menigmaal te verkwikken: 'Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, want gij zijt allen kinderen Gods, door het geloof in Christus Jezus' (Gal. 3:26).

De afbeelding laat ook iemand zien die anderen te eten geeft: 'Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven; ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij geherbergd' (Matth. 25:35).

Daar loopt ook een pelgrim die zijn kruis draagt: 'Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op en volge Mij' (Luk. 9:23).

(wordt vervolgd)

'Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.'

Romeinen 8:9

De kanttekenaar zegt hier bij "de Geest van Christus": 'Dat is, dezelfde Geest Die in het voorgaande de Geest Gods, namelijk des Vaders, genaamd wordt. Wordt hier ook Christus' Geest genaamd, omdat Hij ook van Christus voortkomt, en ons van Christus is verworven'.

We weten dat de Heilige Geest uitgaat van de Vader en van de Zoon bij wijze van geblaas. We weten ook dat het alleen om de verdienste van Christus is dat de Heilige Geest mensen gaat bewerken tot zaligheid. Maar we weten ook dat die Geest de ziel met Christus gaat verenigen en daarom ook als zodanig in het bijzonder de Geest van Christus is. Hij heeft daar Zelf zo heel duidelijk van gesproken: 'Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen.' (Joh. 15:5). Wat een schoon beeld van de vereniging met Hem door Zijn Geest. Om uit die edele Wijnstok het leven te mogen ontvangen.

Maar het is ook de Geest van Christus Die de ziel van de vereniging met Hem gaat verzekeren.

Johannes schrijft daarvan: 'Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft.' (1 Joh. 4:13). En om niet meer te noemen: Hoe mag de ziel, wanneer er gelovig gebruik gemaakt mag worden van het sacrament van het Heilig Avondmaal, verzekerd worden van de vereniging met Hem.

We lezen dat in vraag en antwoord 76 van onze Heidelbergse Catechismus waar de onderwijzer vraagt: 'Wat is dat te zeggen, het gekruisigd lichaam van Christus eten en Zijn vergoten bloed drinken?' Het antwoord is: 'Het is niet alleen met een gelovig hart het ganse lijden en sterven van Christus aannemen en daardoor vergeving der zonden en het eeuwige leven verkrijgen (a), maar ook daarbenevens door den Heilige Geest, Die én in Christus én in ons woont, alzo met Zijn heilig lichaam hoe langer hoe meer verenigd worden (b), dat wij, al is het dat Christus in den hemel is (c) en wij op aarde zijn, nochtans vlees van Zijn vlees en been van Zijn gebeente zijn (d), en dat wij door één Geest (gelijk de leden van een lichaam door één ziel) eeuwiglijk leven en geregeerd worden'.

Ermelo, ds. P. Melis

Gebed, woorden en daden voor verdrukte christenen

In het vorige artikel zagen we dat de Heere ons de zorg voor verdrukte christenen beveelt. Maar wat houdt deze opdracht nu precies in? We gaan dat na aan de hand van de belangrijkste gegevens die we daarover in het Nieuwe Testament vinden.

Gebed

De Schrift spreekt ten eerste over gebed. Vurig en aanhoudend. Als Petrus gevangen zit, is dat voor de gemeente aanleiding om vurig voor hem te bidden. Ook Paulus heeft in zijn verdrukking een gemeente achter zich die 'medearbeidt' in het gebed (Hand. 12:5; 2 Kor. 1:11). Geen slappe, plichtmatige gebeden dus, maar met inspanning.

Woorden

Ten tweede zien we dat bemoedigende woorden en aansporingen een grote plaats innemen. Veel nadruk valt op de aansporing om standvastig en lijdzaam te zijn. 'Lijd verdrukkingen met het Evangelie', schrijft Paulus aan Timotheüs. En Christus Zelf maant de gemeente van Smyrna om getrouw te zijn tot de dood. Maar ook vinden we aansporingen om in de verdrukking op de Heere te betrouwen, zich te verblijden (bijv. 1 Petr. 3:14-17; 1 Petr. 4:13,14, 19) en om te bidden voor de vervolgers (Matth. 5:44).

Maar hoe zal een mens toch ooit standvastig zijn in het lijden? Christus wijst dan op Zichzelf als Voorbeeld: 'Indien u de wereld haat, zo weet dat zij Mij eer dan u gehaat heeft' (Joh. 15:18). En na het lijden wacht de heerlijkheid en het loon. Ook dat mag een bemoediging zijn om staande te blijven. Christus Zelf, Paulus en Petrus hebben dat telkens opnieuw aan de verdrukten voorgehouden (Matth. 5:10-12 en 10:22, 39; 2 Thess. 1:6,7; Hebr. 10:35-37; 1 Petr. 4:13; Openb. 2:8-10).

Ten derde zijn ook het nut en de bijzondere eer en gunst om voor Zijn Naam te lijden tot bemoediging (bijv. Fil. 1:29; 1 Petr. 4:14). 'Het is u uit genade gegeven voor Hem te lijden,'

zegt Paulus tegen de Filippenzen. Dat 'geven' betekent in dit verband niet slechts toelaten, maar een geven als bijzondere gunst en genade, een genade die de genade van het geloven in Christus overstijgt, zeggen verschillende verklaarders bij deze tekst.

Daden

Deze woorden gaan ondertussen gepaard met daden om de nood te verlichten. Heel praktisch: de stokbewaarder verzorgt de wonden van Paulus en Silas, de Filippenzen sturen gaven naar Paulus en de Heere Jezus Zelf spreekt over het bezoeken van gevangenen (Matth. 25:36; Hand. 16:33; Fil. 4:14).

Maar hoe zal een mens toch ooit standvastig zijn in het lijden? Christus wijst dan op Zichzelf als Voorbeeld.

Maar deze hulp strekt nog verder: de Schrift spreekt ook van pogingen om de verdrukten te bevrijden uit hun nood. Het gebed dat de gemeente voor Petrus doet, betreft de bede om bevrijding uit de gevangenis. Ook Paulus is meerdere keren bevrijd door hulp van anderen (Hand. 23:16) en Aquila en Priscilla hebben hun leven voor Paulus gesteld (Rom. 16:4).

Aan wie wordt deze hulp gegeven? Aan de verdrukten, zult u zeggen. Maar daar is meer over te zeggen. Deze hulp betreft ten eerste lijdende dienaren van Christus. Als de Heere Jezus bemoedigt voor lijden dat aanstaande is, spreekt Hij dat tot Zijn discipelen die Hij uitzendt als Zijn dienaren (Matth. 10:16-39). Ook de hulp van de gemeenten aan Paulus als apostel is daar een voorbeeld van. Hulp aan dienaren van Christus heeft een extra aspect. Het gaat in dat geval niet alleen om het welzijn van deze

dienstknechten zelf, maar ook om het welzijn van de gemeente. 'Dienstknechten arbeiden voor het behoud van zielen, daarom verzaken we niet alleen hen, maar ook Christus en onszelf als wij lui zijn en niet van harte belangstellen in hun gevaren', zegt Calvijn bij de uitleg van Handelingen 12:5.

Verder betreft deze hulp de gemeente als geheel. De bemoedigende woorden van Christus en Paulus zijn immers aan de gemeente als geheel gericht, zoals we in Openbaring en de brieven aan Korinthe, Filippi en Thessalonica kunnen lezen. Maar deze hulp dient verder aan een ieder die om Christus' wil lijdt, te worden gegeven. Elke minste broeder of discipel des Heeren, zegt Christus.

Vanuit hartelijke verbondenheid

Hebben de apostelen en de gemeenten elkaar geholpen omdat dat nu eenmaal hoort? Slechts plichtpleging? Als we goed letten op de woorden die de Schrift gebruikt, zien we waarom men elkaar hielp. Het woord 'gedenken' dat in Hebreëen 13:3 wordt gebruikt, betekent een hartelijk meevoelen en meelijden, het betekent een daadwerkelijk zorg dragen voor elkaar. Calvijn ziet hierin een verwijzing naar de gemeenschap die de leden van Christus' lichaam aan elkaar hebben.

Ook in 2 Korinthe 1:7 vinden we dit aspect terug, als gesproken wordt over 'gemeenschap aan het lijden'. Hier wordt een woord gebruikt dat de onderlinge verbondenheid benadrukt. De gezindheid die de Schrift ons tekent, is dus die van de hartelijke, onderlinge verbondenheid. En met Calvijn mogen we daarbij de lijn trekken: de verbondenheid als leden van het lichaam van Christus.

In de twee volgende artikelen belichten we hoe in de periode van de Vroege Kerk en de Reformatie aan deze opdracht handen en voeten is gegeven.

(wordt vervolgd)

Zoetermeer,

L. Grandia

Dit artikel is gebaseerd op een afstudeerscriptie "De roeping van de kerk ten aanzien van verdrukte christenen" t.b.v. de opleiding aan de CGO. De scriptie is te bestellen via l.grandia@solcon.nl.

De Generale Synode

Eens in de drie jaar vergadert de generale synode van ons kerkverband, de Gereformeerde Gemeenten.

In september is het weer zo ver. We kennen in het gereformeerd kerkelijk leven vier kerkelijke vergaderingen. Allereerst is er de kerkenraad. Deze vertegenwoordigt en leidt de plaatselijke gemeente. Een aantal gemeenten in een regio vormen samen een classis. In ons kerkelijke leven kennen we vervolgens 12 classes. Steeds vormen drie genabuurde classes een particuliere of regionale synode. En tenslotte is er dus de generale of landelijke synode.

Bidstond

Dinsdagavond 17 september DV wordt te Barendrecht de bidstond gehouden die steeds voorafgaat aan de vergadering van de synode. In deze bidstond hoopt voor te gaan ds. J.J. van Ekeveld.

Waarom wordt de bidstond gehouden in Barendrecht? En waarom gaat ds. Van Ekeveld voor in deze bidstond? Barendrecht is door de vorige generale synode aangewezen tot roepende kerk voor de volgende generale synode. Dat betekent dat de agendapunten bij de kerkenraad van Barendrecht ingediend moesten worden; dat deze kerkenraad de agenda samenstelt en de uitnodigingen voor de vergadering verstuurt. Zo belegt Barendrecht ook de bidstond.

Gebruikelijk is dat in deze bidstond voorgeat de preses van de laatstgehouden generale synode (2010). Dat is dus ds. Van Ekeveld. Iedereen is hartelijk welkom bij deze bidstond. Moge het zo zijn dat de kerk vol zit. Het gaat om een belangrijke zaak in het kerkelijke leven zoals dat er onder ons zijn mag. En dan is het gebed voor alles van node. Moge dat gebed om de leiding des Heeren er zijn voor onze breedste kerkelijke vergadering. Het gebed in de binnenkamer. En ook het gebed door de Geest der gebeden tijdens de bidstond.

De Heere schenke genadig Zijn bediening aan onze broeder Van Ekeveld in de prediking des Woords. En Hij betone vanuit Zijn heilverbond ook

in het vergaderen dat Hij nog van de gemeentenkring afweet.

Veel voorbereidend werk

De roepende kerk heeft veel werk te verrichten. Alle door de generale synode ingestelde deputaatschappen en commissies hebben een rapport opgesteld. Dat is een verslag aan de synode van hun werkzaamheden gedurende deze periode. Deze verslagen worden gebundeld en zo is een boekwerk ontstaan van maar liefst 399 bladzijden. Dat zijn heel wat bladzijden die de afgevaardigden tevoren moeten bestuderen. Overigens is het aantal bladzijden wat minder dan drie jaar geleden. En toen was het boekwerk al weer dunner dan 6 jaar geleden.

Het is een goede zaak dat de omvang van de rapportages niet meer toeneemt. Dat is tot voor zes jaar steeds wel het geval geweest. Uiteraard was dat te begrijpen omdat het landelijke kerkenwerk steeds toenam. Maar het is wel een goede zaak dat er kritisch naar de wijze van rapporteren gekeken is. Daarbij is heel belangrijk dat op de generale synode komt wat daar ook werkelijk thuis hoort. En dat de rapportages zodanig zijn dat de leden van de synode goed inzicht krijgen in waar het om gaat, zodat ze daarover ook werkelijk kunnen oordelen.

Roepende kerk GS

De roepende kerk hoeft het voorbereidende werk niet alleen te doen. Veel werk wordt verricht door ons Kerkelijk Bureau. Dat wordt steeds bij dit soort werk betrokken en heeft er dus ook ervaring mee. Maar de roepende kerk blijft er verantwoordelijk voor dat de generale synode goed voorbereid wordt en tijdig kan beginnen.

De vergaderingen van de generale synode worden in Utrecht gehouden. Kerkenraad, koster en helpers van Utrecht hebben er door de jaren heen ervaring mee. Zij weten dat om een generale synode te ontvangen er veel geregeld en georganiseerd moet worden. Deze goede ervaring komt de Utrechters goed van pas.

De roepende kerk heeft niet alleen een grote en uitgebreide voorbereidende verantwoordelijkheid (daarin getrouw bijgestaan door het Kerkelijk Bureau). De roepende kerk zorgt ook voor de opening. Dat betekent dat op woensdagochtend 18 september om tien uur de vergadering geopend zal worden door ds. L. Terlouw, de predikant van Barendrecht. Na de opening vindt onder verantwoordelijkheid van deze kerkenraad de verkiezing van het moderamen plaats.

Nadat het moderamen bij vrije, schriftelijke stemming door de afgevaardigden is gekozen, zit de taak van de roepende kerk erop. Dan wordt de leiding van de synode overgenomen door het moderamen onder leiding van de preses.

(wordt vervolgd)

Geldermalsen,

ds. P. Mulder

Eens in de drie jaar vergadert de generale synode van de Gereformeerde Gemeenten, in het kerkgebouw van de gemeente Utrecht.

Homeopathie (2)

Werkt homeopathie?

Wanneer weten we of een middel echt een goed medicijn is? Dan moet dit in een onderzoek met een placebo of een vergelijkend medicament vergeleken zijn. Het liefst natuurlijk ook dubbelblind, om mogelijke verstoringen eruit weg te nemen. Het is onze mening dat we dit mogen verlangen van welk middel dan ook. We moeten blijven staan naar objectiviteit. Dat geldt zowel de reguliere als de alternatieve geneeskunde.

Opmerkelijk is dat veel mensen zich laten sturen door een goed resultaat van een middel bij een individuele patiënt. Zonder overtuigend bewijsmateriaal menen zij op grond van ervaring en waarneming dat de homeopathie een waardevolle geneeswijze is. 'Het helpt bij patiënt A, dus het zal ook wel bij patiënt B helpen'. Maar is het middel dan werkelijk een goed medicijn? Misschien wel, maar misschien ook niet. Het bewijs ontbreekt. Er is wetenschappelijk onderzoek nodig om deze vraag te kunnen beantwoorden. Natuurlijk beseffen we wel dat dit bij homeopathie vanwege de individuele benadering van de patiënt niet altijd eenvoudig is. Toch verdient wetenschappelijk onderzoek op het gebied van homeopathie onze steun.

Incidenteel zijn voorzichtige positieve resultaten aangetoond, zoals door David Taylor die in 1986 in "The Lancet" een studie publiceerde waarin een homeopatisch middel tegen hooikoorts beter bleek dan een placebo. De meeste onderzoeken naar het effect van homeopathie zijn echter methodologisch slecht. Er is maar een schamele oogst aan gunstige resultaten. Overtuigende bewijzen ontbreken de effectiviteit ontbreken.

Mag homeopathie?

Bij de 'klassieke homeopathie' zijn nog steeds vragen te stellen. Mogen we van deze vorm van homeopathie met haar magische, taoïstische en antichristelijke wortels gebruik maken? Hoe moeten we het subjectieve

element van de totaaldiagnostiek beoordelen? Wat moeten we denken van de gedachte: hoe meer verdund, hoe potenter?

Onder homeopaten zijn antroposofische artsen die homeopathie als geneesmethode vermengen met een onchristelijke levensvisie. Sommige homeopaten gebruiken bij hun behandeling spiritisme, pendelen en magnetiseren. Zij maken gebruik van occulte methoden. We moeten ons van hen distantiëren.

Opmerkelijk is dat sommige mensen die vroeger een praktijk voor alternatieve geneeswijzen hadden, hier tegen gingen waarschuwen. In 1989 verscheen het indringende boek "Als het licht duisternis is..." van Rianne van der Smitte. Samen met haar man runde ze een van de meeste prominente new-age centra in Nederland. Zij ging het antichristelijke van de alternatieve geneeswijzen inzien en brak met haar verleden. Op ontmaskerende wijze schrijft zij over de alternatieve geneeswijzen. Van homeopathische middelen vindt ze dat ze veel weg hebben van de oude toverdrankjes waarvoor de Bijbel waarschuwt in Deuteronomium 18:18. Ook vraagt zij de lezer wat langer stil te staan bij de ongrijpbare en mysterieuze werking van de druppels.

Samuel Hahneman hield zich streng aan één middel. Zeer tegen zijn zin - hij sprak over bastaardhomeopathie - gingen anderen gebruik maken van complexhomeopathie. In plaats van rekening te houden met het totale klachtenpalet van een individu

werd meer gelet op specifieke klachten, symptomen of specifieke organen. Dit leidde tot het voorschrijven van middelen waarin meerdere stoffen vermengd zijn tot één middel. We noemen dit complexmiddelen. Hierdoor probeert men de kans op succes te vergroten. Complexhomeopathie wordt ook wel klinische homeopathie genoemd. Er wordt meestal gebruik gemaakt van homeopathische geneesmiddelen in een lage potentie. Vooral homeopatisch voorschrijvende artsen maken gebruik van de klinische homeopathie. Over het algemeen zullen we bij hen niet het gevaar lopen voor occulte beïnvloeding. Verder zijn tegen het potentiëringsproces niet echt Bijbelse argumenten te noemen. In Nederland worden homeopathische medicijnen machinaal geproduceerd. Het potentiëringsproces vindt plaats in de fabriek. De beoordeling ligt dan meer op het vlak van 'geloof in de werking'.

Geweten

Wij denken dat we bij de beantwoording van de vraag 'mag homeopathie?' ons geweten moeten laten spreken. Ons geweten kan dwalen. In het woord "geweten" zit het woordje "weten". Een grondige kennis is nodig om het geweten zuiver te laten functioneren. Dat geldt voor allerlei onderwerpen. Onderzoek van de achtergrond van het probleem is nodig.

Wij hopen met deze artikelen een bijdrage aan de gewetensvorming ten aanzien van het gebruik van homeopathie geleverd te hebben. Niet om over gewetens te heersen. Nee, een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd (Rom. 14:5b).

*(Reageren mag via
alternatief@kliksafe.nl)*

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch
Rijssen, J.H. Baan

Bij het overlijden van Prins Friso

Na anderhalf jaar in coma te hebben gelegen is op maandagmorgen 12 augustus in de leeftijd van 44 jaar overleden Prins Friso, de tweede zoon van Prinses Beatrix en Prins Claus.

Hij overleed aan de gevolgen van het ski-ongeluk dat hem op 17 februari 2012 in de wintersportplaats Lech overkwam. Zijn vrouw Mabel moet haar man missen en de beide kinderen, Luana en Zaria, hun vader. Prinses Beatrix moet een kind missen in haar weduwschap. Aangrijpend. Wie zal het leed kunnen peilen. In alle beslotenheid heeft de begrafenis plaatsgehad op vrijdag 16 augustus op de begraafplaats in Lage Vuursche. Deze soberheid

paste bij de overleden prins. Vanuit de historisch bepaalde verbondenheid leven we als gemeenten met de Koninklijke familie mee. Niet alleen in blijde dagen, maar ook in droevige omstandigheden. We wensen zijn vrouw en de kinderen, zijn moeder en zijn broers met de hunnen van harte de troost toe die mensen niet geven kunnen. De God aller genade mocht hen troosten in deze droevige omstandigheden. Hij geve dat het nog beslag mag leggen op de harten van de koninklijke familie. De dood gaat ook de koninklijke paleizen niet voorbij. Door het Deputaatschap Kerk en Overheid zijn condoleances overgebracht aan de koninklijke familie.

ds. W. Silfhout

Prins Friso
1968-2013

Even maar...

Zo gaat het

De weg naar de zonde wordt ons in Genesis 3 zo waarschuwend voorgesteld. Met dit verschil, dat Eva (en Adam) nog niet gevallen waren en wij wel. Maar de manier waarop de aartsverleider te werk gaat is kenmerkend, toen en nu. Er zijn namelijk verschillende 'stadia' in de weg van de verleiding tot het kwaad, de ongehoorzaamheid tegen God.

- Satan en zijn helpers proberen twijfel te zaaien aan de duidelijke woorden van God: 'Is het ook dat God gezegd heeft?' Vers 1: zou het wel zo zijn? Is het wel waar? Zou God dat zo bedoeld hebben? Moet je dat niet anders uitleggen?
- De mens gaat redeneren met de twijfelzaaier. Vers 2: 'En de vrouw zeide tot de slang.'
- Vervolgens gaan we slordig met Gods Woord om. Want ze geeft Gods Woord niet goed weer. Vers 3: ze voegt wat toe aan Gods woorden, het verbod maakt ze strenger: '...noch die aanroe-

ren...', zegt de mens. Terwijl de Heere alleen maar over 'eten' in Genesis 2 vers 17b gesproken heeft. Ook wordt de dreiging afgezwakt. Naar het oorspronkelijke zegt ze: 'opdat gij mogelijk niet sterft'. De Heere heeft echter gezegd dat we zéker zullen sterven bij ongehoorzaamheid. En niet dat we mógelijk de dood zullen vinden.

- De tijd is nu rijp voor de directe aanval. Het masker van de verleider gaat af in vers 4. 'Gijlieden zult de dood niet sterven'. Dus: 'God liegt. Het is gewoon niet waar wat Hij zegt. Het valt met die bedreiging best mee'. Dit zou toch ondraaglijk voor de mens moeten zijn om aan te horen?
- Daarbij worden er harde en verkeerde gedachten over God gevoed: Hij wil de mens klein houden en bang maken. Tegelijk wordt het kwaad aantrekkelijk voorgesteld (vs. 5).
- 'Kijk eens!' Zien leidt namelijk tot begeren en begeren - vroeg of laat - tot doen. Dat weet satan

heel goed. Dit blijkt uitstekend te werken. Zeker nu bij de gevallen mens. Breng het kwaad op het netvlies, dan komt de rest vanzelf. Vers 6a is een duivels werkzame methode: door het visuele inspelen op de begeerte(n). Dan komt het vanzelf in orde, duivelse wanorde wel te verstaan. En wij maar denken dat het meevalt...? Zelfs deze verdwazing hoort bij zijn tactiek.

- Alleen zondigen en dan samen zondigen. Dan lijkt het minder erg? De zonde is zo mee-slepend. Samen zondigen schijnt aangenaam: 'en zij gaf ook haar man met haar, en hij at' (vs. 6b).

Zondigen is geen kleinigheid. De ellende daarna is niet te overzien... Zeven stappen tot het kwaad. Bij de één duurt het langer dan bij de ander. Maar zo ging het... Zo gaat het nog steeds. U kunt niet zeggen dat u het niet geweten hebt. En jij ook niet.

v. A.

Vereniging voor mensen met langdurige zorgvraag

Voor veel mensen is Helpende Handen de vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking. Deze mensen hebben immers zorg of ondersteuning nodig. Ze kunnen niet altijd thuis blijven wonen en daarom moet er op een gegeven moment worden gezocht naar een plaats in een instelling of naar een mogelijkheid voor begeleid zelfstandig wonen.

Om dat te organiseren kunnen ze bij Helpende Handen terecht. De Vereniging biedt dus ondersteuning aan deze mensen en aan hun ouders. Medewerkers van Helpende Handen zoeken samen met de zorgvrager en zijn ouders naar passend onderwijs, passende vrijetijdsbesteding en passende zorg. In de regio worden door ruim 800 vrijwilligers praktische vormen van ondersteuning geboden, bijvoorbeeld door hulp aan huis of door het clubwerk voor mensen met een handicap.

Lichamelijke beperking

Maar er is meer. Al bij de oprichting (1973) stond de oprichters voor

ogen dat door de Vereniging ook voor 'de lichamelijk gehandicapte al het mogelijke gedaan zal worden'. Al vrij snel na de oprichting werden er bijeenkomsten georganiseerd voor mensen met een lichamelijke beperking. Geheel in lijn met de wens van de oprichters werd in de loop van de tijd het aantal gespreksgroepen voor ouders uitgebreid. Deze zogenaamde contactgroepen zijn er bijvoorbeeld voor ouders van mensen met Spina bifida, Schisis en Epilepsie. Ook kwamen er contactgroepen voor mensen met een beperking zelf. Alle mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking en hun ouders en verwanten moesten bij Helpende Handen terecht kunnen voor ondersteuning in hun situatie.

Autisme en gedragsproblemen

De laatste jaren is er een toenemende aandacht voor mensen met autisme en/of gedragsproblemen. Door de veranderende maatschappij, die steeds meer van mensen vraagt, neemt het aantal hulpvragen van mensen met deze beperkingen steeds meer toe. Ouders van kinderen met

autisme of gedragsproblemen lopen tegen specifieke vragen aan en kwamen met hun vragen bij Helpende Handen terecht. Door middel van contactgroepbijeenkomsten kunnen zij hun ervaringen met elkaar delen. Uiteraard kunnen ook deze ouders, net als alle andere ouders, ondersteuning krijgen van consultants persoonlijke dienstverlening.

Specifiek voor de doelgroep mensen met autisme participeert Helpende Handen in het Platform Autisme in de kerk. Dit platform is een samenwerkingsverband van verschillende belangen- en zorgorganisaties en organiseert bijeenkomsten om ambtsdragers toe te rusten in hun omgang met mensen met autisme. Met het oog op dit doel heeft het platform een tweetal brochures uitgegeven. Aanvullend aan dit platform is Helpende Handen drie jaar geleden een project gestart om in ons eigen kerkverband meer aandacht te vragen voor mensen met autisme binnen de kerkelijke gemeente.

Langdurige zorg

Naar aanleiding van de, vanuit de praktijk ontstane, uitbreiding van de doelgroepen van Helpende Handen is in 2008 besloten de Vereniging Gehandicaptenzorg van de Gereformeerde Gemeenten voortaan aan te duiden als de Vereniging langdurige zorg van de Gereformeerde Gemeenten. Helpende Handen wil er zijn voor mensen met een langdurige of levenslange beperking. Ook al verschillen langdurige beperkingen onderling van elkaar, de zorgvragen die uit de beperking voortkomen, lijken vaak op elkaar. Die hebben te maken met het vinden van passende ondersteuning of begeleiding bij de zorg, het onderwijs, het werk, de vrije tijd of in het gezin. Vanuit de jarenlange ervaring met de dienstverlening aan mensen met een verstandelijke beperking is Helpende Handen in staat om ook mensen met andere beperkingen van dienst te zijn. Dat geldt zelfs voor ouders die op een leeftijd zijn gekomen dat ze niet meer (volledig) voor zichzelf kunnen zorgen. Bij dat alles is de Bijbelse opdracht om naar elkaar om te zien zonder onderscheid te maken (Galaten 6 en 1 Korinthe 12) voor Helpende Handen een belangrijk uitgangspunt.

Helpende Handen - Woerden

Helpende Handen wil er zijn voor mensen met een langdurige of levenslange beperking.

Vervuld met de Geest der wijsheid in aller handwerk

Abraham Verheij (1821-1913) werd in 1861 predikant van de Gereformeerde Gemeente onder het kruis te Dordrecht. Daarna diende hij nog vijf andere gemeenten. Zijn laatste gemeente was de Vrije Gereformeerde Gemeente te Vlaardingen.

In zijn jeugd had Verheij het ambacht van zilversmid geleerd. Toen hij een eigen zaak begon, legde hij zich toe op het vervaardigen van broekgespen en klein zilverwerk. Hiervoor ontbrak hem echter nog de nodige vakkennis. Op een wonderlijke wijze werd hier echter in voorzien.

'De Heere vervulde in die tijd ook mijn begeerte om als zilversmid in mijn eigen zaak te gaan, hetwelk geschiedde op 1 mei 1849. Er waren echter twee bezwaren. Er was ten eerste veel geld voor nodig, en daar ik maar over weinig kon beschikken, bracht mij dit dikwijls in verlegenheid. Ten tweede ontbrak mij iets in de kennis van het vak wat ik beslist nodig had, en waartoe mij de gelegenheid om het leren was afgesneden. Alles bij elkaar genomen deed dit mij dikwijls besluiten om er maar geheel van af te zien. Doch nu zullen wij zien hoe wonderbaar God is in al Zijn wegen. Het was op een zondagmiddag dat ik ter kerke ging en de leraar Zondag 20 behandelde, over de Heilige Geest. Onder het vele dat zijn eerwaarde ervan aantoonde, was ook dit, dat hij zei

dat die Geest ook wel onderwijs gaf in een handwerk. Tot bewijs daarvan werd bijgebracht het maken van de tabernakel, hoe er ook niemand was van dat handwerk, en de Heere tot Mozes zei: 'Zie, Ik heb met name geroepen Bezaleël en Aholiab, en Ik heb hen vervuld met den Geest Gods, met wijsheid en met verstand en met wetenschap, namelijk in alle handwerk'. Met een levendige indruk daarvan ging ik naar huis, gelovende dat de Heere nog diezelfde God was, en dus ook machtig was mij die Geest te schenken. In stille eenvoud boog ik mijn knieën in het verborgen, met de bede of de Heere mij ook die Geest der wijsheid mocht schenken in dit handwerk, daar Hij wist dat het voor mij onmisbaar was.

En wat deed de Heere in Zijn onbegrensde liefde? Ik maakte alles gereed wat ik er toe nodig had, nam een aanvang met het werk, en het was mij even alsof ik het van mijn jeugd af geleerd had. O, moest ik hier wel uitroepen, Wie en wat is God voor Zijn volk en hoe wondervol zijn Zijn wegen, die Hij houdt met Zijn kinderen. En wat het grootste wonder nog was, was dat juist die zaak voor mij tot rijke zegen was in mijn arbeid, daar het ruime winst afwierp, en ik er twaalf jaar lang mijn bestaan in gehad heb, en daarom: Welgelukzalig is hij, die den God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op den HEERE zijn God is. Psalm 146:5'

De Heere vervulde in die tijd ook mijn begeerte om als zilversmid in mijn eigen zaak te gaan.

Een stem uit het verleden

Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.

Psalm 119:49

David spreekt in deze psalm over 'Uw knecht'. Hij geeft daar getuigenis van de bewuste genade, die God hem had geschonken. David was daartoe verwaardigd.

Gij hebt mij van mijn kindse dagen, Geleid en onderricht.

Toch zegt dezelfde David in Psalm 25: 'Gedenk niet der zonden mijner jonkheid noch mijner overtredingen, gedenk mijner naar Uw goevertierenheid, om Uwer goedheid wil, o HEERE!'

Hij heeft dus ook last en druk genoeg gehad.

Gods Woord zegt ons dat niemand weet wat in de mens is, dan de geest des mensen die in hem is. Als God komt in ons leven, dan hebben we geen behoefte meer om boven andere mensen te gaan staan. Dan zullen we heus voor onszelf de vlag niet uitsteken. Nee, dan gaan we over de wereld zwerven als de ellendigste van de ellendigen. Dan zeggen we: 'O God, er zal wel niemand op de wereld wezen zoals ik ben, want als ze toch eens wisten wat er vanbinnen allemaal plaatsvindt. O, dan zou geen mens meer naar me omkijken.' Een mens is zo diep ellendig.

Maar nu de rijkdom en de grootheid van Gods eeuwige genade. Zo'n slaaf van de duivel, zo'n ellendige, mag een knecht van God worden. Dat is alleen door de tussenkomst van die grote Knecht des Vaders. We lezen van Hem in Jesaja 4: 'Zie, Mijn Knecht, Dien ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelken Mijn ziel een welbehagen heeft.' Het vloeit alleen voort uit de eeuwigheid. De Vader heeft verzoening gevonden, de Zoon heeft verzoening verworven, de Heilige Geest komt de verzoening te bewerken en toe te passen.

wijlen ds. Lamain

**“Een beproefde Steen”, ds J. Mol;
uitg. De Schatkamer, Rump; ISBN 978 90 5741 235 6;
164 blz.; € 14,90.**

Het boek “Een beproefde steen” bevat zeven preken van onze oude emeritus predikant ds J. Mol. Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Drachten. In deze gemeente heeft ds. Mol van 1992 tot 1999 hulpdiensten mogen verrichten. Het is ook in deze tijd dat deze preken zijn gehouden.

De titel is ontleend aan de preek over Jesaja 28:16: “Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen, Die wel vast gegrondvest is; wie gelooft die zal niet haasten”. De bundel bevat vijf preken uit het Oude Testament en twee uit het Nieuwe Testament.

Al lezend horen we ds. Mol de preken als het ware uitspreken. Zijn ouderdom en lichaamszwakte verhinderen hem nu om nog - naar de lust van zijn hart - het Woord te preken. Maar zo mag hij nog spreken, terwijl hij niet meer kan preken. Een recensie leent zich er niet voor om de preken een voor een te bespreken. Wel kunnen we van alle preken schrijven dat ze als kenmerk dragen dat de behandelde stof eenvoudig en begrijpelijk wordt uitgelegd en toegepast. Opkomend vanuit het welbehagen, wijzend op de noodzaak van wedergeboorte en bekering, oog hebbend voor een bekommerd volk, geen rust gevend buiten Christus, zo kunnen we deze preken typeren.

Steeds weer trof me dat sterk naar voren komt dat de zaak van Gods volk zo eeuwig vastligt aan Gods kant, maar dat het leven van al Gods kinderen een strijdend leven is om tot die vastheid te mogen komen. En dat die vastheid geleerd wordt in een weg waarin de Heere alle gronden gaat wegnemen uit alle gemoedelijkheid om plaats te maken voor de enige grond der behoudenis in Christus.

We hebben ds. Mol leren kennen als ie-

mand die er steeds op wijst dat het op de toepassende bediening van de Heilige Geest aankomt. Door die toepassende bediening worden woorden, door de beleving en inleving, tot zaken.

We kunnen van harte instemmen met wat ds. D. de Wit in zijn “Woord vooraf” schrijft: “We hopen van harte dat deze prediking, die vertrouwd is, zijn ingang mag blijven vinden in onze gemeenten. Als leespreken kunnen ze heel goed dienen en we hopen van harte dat de Heere er Zijn zegen over gebieden zal.”

Rijssen, ds. A. Schreuder

“Op reis door de Schotse kerkhistorie”, J. van ’t Hul en L.J. van Valen; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 90 336 32112; 256 blz.; € 19,95.

Ons land is in rap tempo bezig om christelijke sporen uit het verleden weg te wischen. Dat is in Schotland wel anders, waar men de eigen historie koestert. Kerkgebouwen en gedenktekens, “memorials”, vertellen de landsgeschiedenis, die sterk verweven is met de komst van het protestantisme. Een ontwikkeling die overigens anders verliep dan op het vasteland van Europa. De strijd was niet alleen tegen het pausdom, maar ook tegen de bisschoppelijken van de staatskerk. Zij wilden Christus, de Koning der Kerk, Zijn kroonrechten ontnemen, en aan de gemeenten geestelijken opdringen die naar hun pijpen dansten. Een strijd van bloed en tranen, waarin honderden getrouwe dienstknechten van God werden verbannen en verbrand. Maar ook een getuigenis van uitredingen en opwekkingen.

Wie van die bewogen geschiedenis kennis wil nemen, kan terecht in het goed verzorgde boek “Op reis door de Schotse kerkhistorie”. De schrijvers, ervaren Schotlandkenners, nemen ons

mee naar twintig plaatsen die van veel betekenis zijn geweest voor de Schotse kerk. J. van ’t Hul is de reisleader en vertelt de verhalen, L.J. van Valen zorgt voor de bijbehorende achtergrondinformatie. Elk hoofdstuk is verlicht met eigentijdse foto’s, schilderijen en eenvoudige plattegronden die de locaties aanwijzen. Internetadressen voor toeristische informatie maken het compleet. Kortom, een reisgids en geschiedenisboek in één band, een boek dat gemakkelijk leest en veel informatie geeft in kort bestek.

De rondrit brengt ons bij de beruchte Bass Rock, waar tientallen predikanten verbleven in barre omstandigheden. We bezoeken het kasteel van Edinburgh en de Grasmartk vlakbij, waar James Renwick een indrukwekkend laatste getuigenis gaf voor zijn executie. ‘De Bruidgom komt. Ik ben gereed’.

We zien de oude en de jonge Margaret bij Wigtown, die psalmzingend verdronken in de golven van de opkomende vloed omdat ze de Naam van Christus niet konden verloochenen. George Wisheart staat boven op de stadspoort te preken voor de gezonden binnen de poort en pestlijders buiten de poort, die meeluisteren naar de woorden des levens. Allemaal, en nog veel meer, indrukwekkende verhalen die getuigenis geven van Gods werk in Schotland, en wat daar tegenop kwam van de vijanden van het kruis van Christus. Een hele geloofsgalerij is het geworden.

We vinden het landhuis in Comrie waar de gelijknamige predikant van Woubrugge zijn jeugd heeft doorgebracht. Niet alleen hij, ook andere bekende Schotse predikanten hebben banden met Nederland gekend. Hoewel kerkelijke wegen uiteenliepen, er was geestelijke herkenning over de grenzen heen, zodat ze toch broeders van hetzelfde huis waren. Het was de godsvreze die samenbond en die nog steeds verenigt. Ook in onze tijd worden nog weleens Engelse en Schotse oudvaders met stichting gelezen. We zouden van hun geschriften meer kennis moeten nemen.

Jongeren, op zoek naar authentiek geloof, vinden in dit boek levende getuigenissen van mannen en vrouwen die, gedreven door de liefde van Christus, Zijn eer meer liefhadden dan hun eigen leven. De preken, gehouden in de open lucht, op de vlucht voor soldaten en geestelijken, zijn gestempeld door de betrekkelijkheid van het leven en de noodzaak van Christus voor eigen hart en leven. Zij roepen op om de plichten van het Covenant, de gesloten verbonden, vast te houden in leven en sterven. Een aanrader voor ieder die Schotland wil bezoeken of meer wil weten over de

kerkgeschiedenis van een land waarvan de bodem doordrenkt is met het bloed der martelaren.

Middelburg,

P.C. Beeke

**"Eredienst aan huis;
de verrassende wereld van
thuislezers en gezelschapsmensen",
Huib de Vries; uitg. De Banier,
Apeldoorn; 239 blz.; € 14,95.**

Er zijn nogal wat vooroordelen en misverstanden rondom de vier- à vijfduizend thuislezers in ons land. Maar wie zijn het eigenlijk? En wat beweegt hen precies? Huib de Vries, redacteur bij de Erdee-Mediagroep, moet gedacht hebben: 'Laat de thuislezers het zelf maar vertellen'. Vandaar dat hij interviews hield met zeven praktiserende thuislezers. Ook luisterde hij naar twee echtparen die gezelschap houden.

De Vries was benieuwd naar de gezelschappen omdat thuislezers en kerkmensen elkaar daar soms ontmoeten. Ook komen ex-thuislezers aan het woord die de weg naar de kerk teruggevonden hebben. Verder zijn evaluerende gesprekken met drie Hersteld Hervormde predikanten weergegeven die de wereld van de thuislezers kennen. Het boek eindigt met een kort historisch overzicht. De ondertitel van het boek luidt: "De verrassende wereld van thuislezers en gezelschapsmensen". Dat is goed gekozen. Veel te gemakkelijk worden thuislezers over één kam geschoren of als één groep gezien. Het is echter een wereld van enkelingen van een verrassende diversiteit. Tal van factoren hebben invloed op het verschijnsel. Wat telkens naar voren komt, is de grote gerichtheid op bepaalde personen. Dat kunnen kinderen van God zijn, leesbare brieven van Christus, voor wie men veel achting heeft. Ook de psychologische of karakterologische factor speelt mee; er is immers een ijzeren zelfdiscipline nodig om 'op jezelf te staan'. Deze rechtlijnigheid en eigenzinnigheid komen we ook wel tegen in de verscheidenheid aan standpunten over hoofdzaken én bijzaken. Sommige thuislezers zijn nog steeds lid van een reformatorische kerk, velen lezen de oudvaders, anderen zijn baptist of hebben andere evangelische of zelfs sektarische trekken.

Sommigen menen dat wijlen ds. Paa-

we de laatste 'echte' predikant was. Een volgeling van ds. Paauwe vertelt dat hij hem zich herinnert als 'een indrukwekkend persoon, met een uitstraling en een diepgang die ik nooit meer ben tegengekomen'. Hier ligt mensverheerlijking op de loer.

We lezen van scherpe - soms zelfs helaas onbehouwen - kritiek op de ambtsdragers, de prediking of de sacramenten in de gevestigde kerken. Sommigen zijn thuislezer geworden als gevolg van te-leurstellingen die ze in hun leven opdeden. Een enkele thuislezer ontwikkelde zelfs geheel eigen theologische gedachten met bijbehorende persoonsgebonden woordenschat. Veel thuislezers moeten het zonder correctie van anderen doen.

Het boek geeft een aardig inkijkje in de verrassende wereld van de thuislezers. Hoe meer ik er over las, hoe meer waar-

dering ik kreeg voor het geordende kerkelijke leven, het kerkverband, de kerkorde en de ambten.

Een van de geïnterviewden zegt: 'Thuislezen is drie keer niks'. Dat is de spijker op zijn kop. Hoewel er authentieke kinderen des Heeren onder de thuislezers zullen zijn, kan niemand 'op zichzelf blijven' die de Nederlandse Geloofsbelijdenis ter harte neemt.

Anderzijds: laten kerkmensen zich niet verheffen; er is alle reden voor verootmoediging. Voor kerkmensen én thuislezers geldt: terug naar Schrift en belijdenis, in leer en leven, biddend om het levendmakende werk van Gods Geest. Wanneer Hij werkt (Ez. 36, 37), zal de schuld doorleefd worden over alle verachtering, verwarring en verdeeldheid. Alleen in die weg is er verwachting.

Veenendaal,

H.A. van Zetten

BERICHTEN

■ BEZINNINGSBIJEENKOMSTEN KERKENRADEN

De stichting **Cedrah** organiseert ook dit jaar weer vier bezinningsbijeenkomsten met vertegenwoordigers van kerkenraden uit onze kerkelijke achterban. Deze keer is het thema:

'Ouderen(zorg) in uw gemeente en een terugtrekkende overheid'

Door middel van een 'tweeluik' zal voor dit actuele en in zorgland ook belangwekkende thema aandacht gevraagd worden. Er zal iets verteld worden over de door de overheid in gang gezette scheiding van wonen & zorg en de daaraan verbonden consequenties voor onze woonzorgcentra.

Verder zal worden ingegaan op de vraag hoe hier als kerkenraden/kerkelijke gemeenten mee om te gaan. Onder meer zal worden ingegaan op de reeds opgedane ervaringen ten aanzien van thuiszorgorganisaties/hulpgroepen binnen enkele kerkelijke gemeenten.

Daarom nodigen we u als ambtsdragers (predikanten en ouderlingen, maar gelet op het thema zeker ook diakenen), hartelijk uit om één van deze samenkomsten bij te wonen. De bijeenkomsten, die aangevangen om 19.30 uur, worden op de volgende plaatsen en data gehouden:

- Woonzorgcentrum Nebo
Zwijndrecht, tel. 078-6124288:
dinsdag 27 augustus.
- Woonzorgcentrum Beth-San
Moerkapelle, tel. 079-5931840:
woensdag 4 september.
- Woonzorgcentrum d'Amandelhof
Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4509122:
maandag 9 september.
- Woonzorgcentrum Uitzicht
Vlaardingen, tel. 010-4741755:
dinsdag 10 september.

Hoewel de betreffende kerkenraden persoonlijk zijn uitgenodigd, willen wij ook door middel van deze oproep onderstrepen het grote belang dat wij hechten aan een goede band als ouderenzorginstelling met onze kerkelijke achterban. Uw aanwezigheid is daarom voor ons een belangrijk signaal dat deze band en betrokkenheid wederzijds is. *Als u zich nog niet heeft aangemeld dan bestaat daartoe alsnog de mogelijkheid door middel van telefonische aanmelding (zie telefoonnummers hierboven).*

We hopen op een goede en leerzame avond, maar ook een avond van ontmoeting en onderlinge verbondenheid. Daarom: van harte welkom!

■ CGO-HBO (BIJBELLEZEN IN DE GRONDTAAL)

Bij voldoende belangstelling starten in september cursussen Grieks en Hebreeuws in Gouda en in Rijssen uitsluitend Grieks. Voor informatie over de cursussen in Gouda kunt u contact opnemen met mw. drs. C.J.J. Clements (0182-531522 / cjj@solcon.nl). Voor de cursussen in Rijssen kunt u contact opnemen met mw. drs. J.H. Kreijkes (0548-545716 / jhkreijkes@gmail.com). Inschrijving is mogelijk via de site www.cgo.nu / hbo-opleidingtheologie/post-hbo/GrieksHebreeuws/inschrijven.

■ CONTACTGROEPEN HELPENDE HANDEN

Helpende Handen organiseert dit najaar weer verschillende contactgroepbijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten is er voor jongeren en volwassenen met een beperking, hun ouders en verwanten gelegenheid voor ontmoeting en het uitwisselen van ervaringen. U en jij zijn van harte welkom!

Jongeren met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie, in de leeftijd van 16 tot 25 jaar, komen op **zaterdag 7 september** weer bij elkaar in Woerden. Ze denken met elkaar na over *Rouwverwerking als je autisme hebt*.

Zaterdag 14 september wordt in Woerden de bijeenkomst van de *contactgroep Niet-aangeboren hersenletsel* gehouden over *Leven met een niet-aangeboren hersenletsel*. Na een gezamenlijke opening zijn er twee workshops: één over niet-aangeboren hersenletsel en pastoraat en één over niet-aangeboren hersenletsel en gedragsverandering. Met niet-aangeboren hersenletsel worden o.a. bedoeld: hersenletsel na herseninfarct, CVA, ongeval en tumoren.

Voor 'young ladies' met het Syndroom van Turner wordt **zaterdag 14 september** voor het eerst de ReTurn-day gehouden. Een ontmoetingsdag voor meiden en jonge vrouwen (tot plm. 25 jaar).

De *contactgroep Autism* organiseert op **zaterdag 5 oktober** haar jaarlijkse ouderbijeenkomst in Woerden. Met de inleiding getiteld 'Ik ben een brus, een hele klus', wordt het thema *Aandacht voor brussen van kinderen met autisme* ingeleid. Daarna is er gelegenheid voor onderling contact.

In Krabbendijke ontmoeten we op diezelfde **zaterdag 5 oktober** jongeren van 12 tot 25 jaar met een lichamelijke beperking. 's Morgens gaan we met ds. C. Sonneveld in gesprek over 'Beperkingen - waarom?' 's Middags hebben we een spannend programma in de gymzaal van het Calvincollege.

Voor meer informatie en aanmelden

kunt u terecht op www.helpendehanden.nl/contactgroepbijeenkomst. U kunt ook mailen naar info@helpendehanden.nl of bellen naar 0348 48 99 70.

■ H. VOS NEEMT AFSCHIED VAN DE VGS

Dhr. H. Vos neemt, vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, per 1 september 2013 afscheid als college van bestuur van de VGS. In verband hiermee wordt op **vrijdag 6 september** een afscheidsbijeenkomst belegd, bestaande uit een symposium en een receptie. Ontvangst vanaf 13.45 uur in hotel Vianen, Pr. Bernhardstraat 75 te Vianen. Aanvang symposium: 14.15 uur.

Thema: symposium: *Governance: hendaags bestuursmodel, waarop door een drietal sprekers zal worden ingegaan*, ieder vanuit een andere invalshoek. Ds. W. Silfhout zal ingaan op de vraag of 'Governance' iets voor de kerken kan

betekenen. Aansluitend vindt er van 17.00 tot 19.00 uur een afscheidsreceptie plaats.

U wordt hartelijk uitgenodigd voor zowel het symposium als de receptie.

De raad van toezicht,
Ds. P. Mulder, voorzitter
mr. M.J.W. Hoek, secretaris

■ ZANGAVOND TE YERSEKE

Kinderen zingen voor Israël op **zaterdag 31 augustus**, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde kerk te Yerseke, m.m.v. het jeugdkoor Mattithja van Krabbendijke en verschillende instrumentalisten. Algehele leiding: ouderling M.J. van de Vreede. Collecte en opbrengst verkoop te presenteren CD "Bidt om de vrede voor Jeruzalem" zijn bestemd voor de afbouw van de kerk van "Grace en Truth", een gemeente van Messias-belijvende Joden in Israël.

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 25 AUGUSTUS 2013

Aagtekerke 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.30 uur ds. J. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. L. Blok en 16.30 uur ds. G. Clements; Arnhem 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. G. Clements; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Heijkamp; Berkenwoude 19.15 uur ds. M. Joosse; Bodegraven 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Borssele 14.00 uur kand. S.W. Janse; Boskoop 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. G. Mouw; Breda 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. W.J. Karels en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; Delft 10.00 uur ds. H. Paul; Den Helder 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Deventer 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dinteloord 14.30 uur ds. E. Bak-

ker; Doetinchem 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Emmeloord 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur ds. A. Schot; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Enschede 17.30 uur ds. D.W. Tuinier; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; 's-Gravenhage 15.30 uur ds. H. Paul; 's-Gravenzande 18.30 uur stud. H. Brons; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Hardinxveld-Giesendam 9.30 uur ds. W. Silfhout en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur stud. H. van der Heiden; Hoofddorp 18.30 uur stud. P.D. den Haan; Hoogeveen 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Hoogvliet 14.30 uur ds. S. Maljaars; Houten 10.00 uur (H.D.) ds. J.S. van der Net en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Kampen 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezeling 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30

uur ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krui-ningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leerdam 10.00 en 16.30 uur ds. C. Harinck; Lelystad 15.00 uur ds. L. Blok; Lisse 10.00 en 15.30 uur stud. P.D. den Haan; Marknesse 19.00 uur ds. L. Blok; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Melis-kerke 9.30 en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 15.00 uur stud. H. van der Hei- den; Middelburg-Zuid 9.30 uur kand. S.W. Janse en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middel- harnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. M. Mondria; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.30 uur ds. G. Pater; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. W. Visscher; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Nisse 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur stud. H.A. van Zetten; Oosterland 10.00 en 14.30 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostka- pelle 9.30 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Oostvoorne 19.00 uur ds. L. Terlouw; Opheusden 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 18.00 uur kand. C. van Ruiten- burg; Puttershoek 15.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 15.00 uur kand. C. van Ruitenburg; Rijssen-Noord 9.30 uur en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren en 14.30 uur kand. J. van Laar; Rijssen-West 18.30 uur ds. K. Boe- der; Rijssen-Zuid 18.30 uur kand. J. van Laar; Rilland-Bath 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur kand. S.W. Janse; Rotterdam- Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Driessen en 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam- Centrum 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 18.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam- Zuidwijk 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bak- ker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.00 uur ds. A. Verschuure; Spijkenisse 15.00 uur ds. W.J. Karels; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. H. Hofman; Stad aan 't Haringvliet 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boe- der; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Vee- nendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.00 uur stud. H. Brons; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. G. van Manen; Wageningen 10.00 en 15.30 uur ds. P. Melis; Werkendam 10.00

en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Wierden 9.30 uur kand. J. van Laar; Woerden 18.30 uur ds. A. Schreuder; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckevelde; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 15.00 uur ds. G. He- ijkamp; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. C. Hogchem.

■ DINSDAG 27 AUGUSTUS 2013

Aalst 19.30 uur ds. A. Verschuure; Berken- woude 19.30 uur ds. E. Bakker; Drachten 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ede 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.A. Brugge; Ouddorp 19.30 uur ds. A. Schot; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Soest 19.30 uur ds. D.W. Tuinier.

■ WOENSDAG 28 AUGUSTUS 2013

Amersfoort 14.30 uur (huw.bev.) ds. W. Visscher; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. B.J. van Boven; 's-Gravenpolder 14.30 uur (bevestigingsdienst) ds. A. Moerkerken en 19.00 uur (intrededienst) kand. S.W. Janse; Hardinxveld-Giessen- dam 19.30 uur ds. G. Mouw; Hilversum 19.45 uur ds. J. Driessen; Hoogeveen 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Kapelle-Bie- zeling 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J. van Belzen; Lei- derdorp 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Lis- se 19.45 uur ds. G. Beens; Melissant 19.30 uur ds. W. Harinck; Oostvoorne 19.30 uur ds. M. Mondria; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Sint Annaland 19.30 uur ds. A. Vermeij; Tholen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Wageningen 19.30 uur (tjfdrede) ds. K. Boeder.

■ DONDERDAG 29 AUGUSTUS 2013

Bodegraven 19.30 uur ds. S. Maljaars; Herkingen 19.30 uur ds. M. Joosse; Klaas-

waal 13.00 uur (huw.bev.) ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 14.15 uur (huw. bev.) ds. G. Beens; Kruijningen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Leerdam 19.30 uur ds. L. Terlouw; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Nijkerk 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Nisse 19.30 uur ds. G. van Manen; Nunspeet 15.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Rijssen-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J. van Belzen; Waardenburg 19.30 uur ds. G. Mouw; Zwijndrecht 19.30 uur ds. B. van der Heiden.

■ VRIJDAG 30 AUGUSTUS 2013

Dordrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. H. Hofman; Gouda 13.45 uur (huw.bev.) ds. G. Clements; Nieuwdorp 14.30 uur (huw. bev.) ds. J.M.D. de Heer; Tricht-Gelder- malsen 14.30 uur (huw.bev.) ds. P. Mul- der; Waarde 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 AUGUSTUS 2013

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alk- maar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amster- dam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinses- selaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Vis- ser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart;

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondermningtreur.nl
info@begrafenisondermningtreur.nl

Begrafenisondermning Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Landhoeve Groot Schoneveld
 Bovenweg 20
 3911 SG Achterberg
 Tel: 0317 - 6 18 18 0
 contact: Bert of Julia Hak
 info@betuwehof.nl
 www.betuwehof.nl

Landhoeve Groot Schoneveld in Achterberg is een dagbestedingscentrum voor ouderen uit de reformatorische gezindte voor de regio Betuwe, Rivierenland, Utrechtse Heuvelrug en Gelderse vallei. Wij beschikken over een eigen vervoerservice (ook voor rolstoelen).

ZATERDAG 31 AUGUSTUS OPEN DAG ZORGBOERDERIJ
 10.00-16.00 uur

Met o.a. Van der Wal oude boeken, Van der Meijden nieuwe boeken en speelgoed, Scheur fotokaarten, cadeauartikelen, rondleiding zorgboerderij, **Veel attracties voor kinderen.**

Voor meer informatie: www.betuwehof.nl

Dagbesteding in eigen sfeer

Begrafenisonderneming
De Jongh

H. de Jongh
 P.H. van der Leer
 D.D.E. Melieste

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begrafenissen.

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

0182 - 35 15 20

*voor de Krimpenerwaard
 Gouda & omstreken*

www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

*Begrafenisverzorging
 I. Janssen*

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36
 06. 53 23 73 20

*Dienstverlening in geheel
 Zeeland*

www.begrafenisverzorging-janssen.nl
 Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle

Wij verzorgen geen crematies

VERTROUWDE ZORG MET EEN HELDERE IDENTITEIT

Zorghuys Vellerveste in Barneveld: een 'thuis' voor warme, persoonlijke zorg aan dementerende ouderen met een reformatorische identiteit. Informeer naar de mogelijkheden.

www.vellerveste.nl
 Fam. Top, 06-43559161

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

LUXE FOTOKAARTEN
 voor elke gelegenheid
 Scherpe prijs voor uw eigen vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Cursussen Oudvaders

Cursussen Oudvaders biedt u cursussen aan die het lezen van oudvaders toegankelijk en aantrekkelijk te maken. Vaak word een oude schrijver niet gelezen omdat men de stof te moeilijk vind. Een cursus in vraag en antwoord vorm leidt u op een prettige manier door het geven van inzicht en samenhang in de structuur van de l(e)esstof. De cursussen zijn ook geschikt voor verenigingen, eventueel zonder begeleiding.

Heeft u misschien interesse? Vraag dan vrijblijvend een brochure of een proefles aan.
 Meer informatie en cursussen zie

www.cursussenoudvaders.nl
info@cursussenoudvaders.nl
 0172-532796 - 0118-583025

H.S. Amadeus Princess: 5-sterren***** luxe

Romantische Rijn

Gegarandeerd vertrek

o.l.v. Ds. J. Driessen

Bezoek Heidelberg, de stad van Ursinus

7-daagse reis vertrek 9 oktober

450 jaar Heidelbergse Catechismus! Met bezoek aan Lutherstad Worms.

Ds. J. Driessen:

"Nu ik met emeritaat ben, wil ik graag een reis voor Amicitia leiden. Samen met mijn vrouw zie ik daarnaar uit. Het lijkt mij een mooie gedachte om als "varende gemeente" met u op reis te gaan. Ik houd van de Heidelbergse Catechismus en hoop dan ook samen met u Heidelberg te bezoeken."

Vraag de gratis reisgids aan! 078-684 53 53

Met vrienden op vakantie
www.amicitia.nl

FRUITTEELTBEDRIJF "DEN DOORKAMP"

Zoekt

Nog enkele medewerk(st)ers voor de komende oogst (vanaf half Aug) van APPELS en PEREN

WIE?

U bent welkom voor part-en fulltime **ook mogelijkheden bespreekbaar voor werkgevers die tijdelijk oplossing zoeken voor overtalig personeel.**

WAAROM?

thuis zitten als u 8 weken in de natuur werkzaam kunt zijn in een gezellige groep?
 in bezit van een auto is een pre, hoewel carpooling ook mogelijk is.

WAARVOOR?

De beloning is volgens CAO Open-Teelten seizoensarbeidsregeling!

REAGEREN?

Voor meer info of uw reactie
 Steenweg 77, 4182 PA Neerijnen
 Tel: 0345-568383 of 06-51891902
 E-mail: baren60@planet.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

begravenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

 P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

BED & BREAKFAST
"ALBLASSERWAARD".

Kom genieten van de Alblasserwaard en de randsteden
En boek een B&B in Sliedrecht.
Inl. c.h.es@hetnet.nl / 0184-634267

TE HUUR IN UDEEL

Ruime vrijstaande woning met 5 slaapkamers. Woning is te huur per 1 sept. as. (kopen is ook een optie)
Evt. vragen en/of inlichtingen:
Tel. 06-25451041
Mail: nvdbroek@kliksafe.nl

 Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan **kinderen, jongeren** en **volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:
078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

 Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

HOEVEEL voorgangers helpt u?

Met **€10,-** helpt u één voorganger aan de verklaring van Matthew Henry van de vier evangeliën. Hoeveel voorgangers helpt u?

Stort uw gift op:
3473.76.029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen o.v.v. 'Matthew Henry'.

 HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China
WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | **Lectuur** | Toerusting | Diaconaat

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

 Haastrecht Oudewater Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

 Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkerlijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

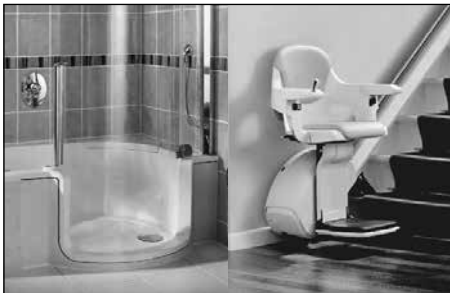
Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkerlijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

- Trapliften
- Rolstoel- en plafondliften
- Instapbaden
- Deuropeners
- Drempel-oplossingen
- Verstelbare keukens

Maximaal mobiel in uw eigen huis

LBWN adviseert en levert de passende faciliteiten om woningen levensbestendig te maken, waardoor een huis zo lang mogelijk 'thuis' kan zijn.

Oplossingsgericht van huis uit

LBWN
VAN BREUGEL

Oosteinde 11 R - 2991 LG - Barendrecht
088-497 00 00 - info@lbwn.nl - www.lbwn.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

O.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie
faalangst · fobie · gedragsproblemen
identiteitsproblemen · lichamelijke
spanningsklachten · negatief zelfbeeld
onzekerheid · opvoedingsproblemen
paniek · piekeren · PDD-NOS
relatieproblemen · slaapproblemen
somerheid · spanning · stress
syndroom van Asperger

Informatie en aanmelding via:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in: Ridderkerk, Barneveld en Meteren

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Regio Zeeland: 0115 - 61 25 54 / 06 - 18 14 80 08

Bestel via onze nieuwe website de gratis brochure:

'Bevel aan uw huis', of vraag een vrijblijvende
offerte aan.

Wij verzorgen alleen begravenissen

www.bvtollenaar.nl

Psychologiepraktijk

Van Pelt

*Behandeling van volwassenen
met psychische problemen*

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
T 078-2000250 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

Herhaalde oproep

ZGG zoekt evangelisten

voor Albanië en Guinee

Kijk voor meer informatie op www.zgg.nl/vacatures
of bel 0348 - 489 950. Reacties ontvangen we graag
voor 7 september 2013.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN